

Dr. Kolláth György

A FIDESZ államfőt „választó” szimpátia-szavazását játékosan e címmel jellemezném. (Mondták egy vidéki sportversenyen pizstráng-ötösnek is.) Az ellenzéki párt újabb nép(szerűség)i csodaszere ügyes, beleérzős tematizálás és politikai marketing: korai seregszemle, bemelegítés és időben indított adatfrissítés a potenciális szavazókról. Kár kézlegyintéssel elintézni. A fecsegő felszín a lényeg megértéséhez kevés.

Távrolról nézve a népi rokonszenv-nyilvánítás olyan, mint

volt az olimpia-párti aláírásgyűjtés, s a nemzeti petíció. Előbbinek: itthon 2012-ben nyári vagy téli (?) olimpia-rendezésnek mákszemnyi esélye sem volt, de a szívek megdobogtatására a feliratkozás mégis hatásosnak tűnt. Sokan nem hideg józansággal, kijózanító számvetéssel, hanem túlradó lelkesedéssel fogadták és vitték tovább a felbuzdulást. Akarnunk kell nagyot álmodni, a többi megy majd, mint a karikacsapás! Vajmi keveset számított, hogy a felnőtt polgárok 9/10-e nem írt alá, róluk ui. senki sem beszélt. A nemzeti petíciónak sem volt - akkor vagy azóta - bármi köze az alkotmány 64. §-ában jelölt petíciós joghoz (egyéni vagy kollektív kérelem, ill. panasz az illetékes állami szerv elé, aminek máig nincs önálló, korszerű törvénye), mégis megmozgatott bő egymillió embert. Ki ne szeretne jó célok zászlóvivője, egy hazafias törekvést támogató érzés és közösség részese lenni? Nem csak kenyéren és vízen él az ember.

Alkalmasint hibázott a politikai baloldal, amikor ezeket az akciókat passzívan, fölényeskedve „marhaság, légvárak” címszó alá sorolta be. Képtelen volt kialakítani viszonyát hozzájuk: írjanak alá ők is, vagy hallgassák el az ügyet? Tényleg csak ez a két út adódott volna?

Mintha, ma megint ezt a dilemmát látnák maguk előtt. Ezzel, ennyivel viszont senki sem intézhetné el az újabb jelképes ügyet, pláne, ha kezdi már érezni: az emberek jó része sokáig hiába várta a nagy nemzeti szimbolikus eseményeket, közös katarzist kiváltó alkalmakat. A pápa temetése kapcsán - nem csak itthon - elementáris erővel tört fel a valahová tartozni, valamiért kiállni, személyes jelenléttel demonstrálni igénye, óhaja, tette. Erre a plurális politika minden szereplőjének szüksége volna. Veszít az, aki lebecsüli, másra hagyja mindezt. Próbálja meg jobban, hitelesebben csinálni!

Tömeglélektani szempontból, legalábbis a saját táboron belül bejött a jobboldalnak ez és az a dolog, az érdemi kudarcot pedig majd' mindig lehet másra kenni. A szimpátia-szavazás sem a semmiből jött, és nem is önmagában értékelhető. /Igaz, nem minden papsajt. Rövidesen elválik például: Magyarországon lehet-e faluparlamentet csinálni a valódi parlamentarizmus bármiféle kelleke nélkül? Elég az, hogy a dolog hír legyen, adott körben nagyot szóljon. Más nem(igen) számít? Jót tesz ez a közpolitikának, s a közjogi intézményeknek? Kit érdekel?/

A szimpátia-szavazás: politikai értelemben hasznos, populáris, sőt populista akció, mely nem dönt el semmit, ámde nem hagyja eltunyulni a híveket. Adja sokaknak azt az illúziót, hogy - bár nem Ti döntőtök - mégis csak közötök van a dolgokhoz, rajtatok is múlik valami. Aztán, ha mégsem, hát istenem, nehéz a sors ellenzékben. Ráadásul, a hírt szárnyra kapja a média: méltatja, vitatja, kommentálja, a demokrácia iskolapéldájaként, avagy fűgefalevélként kommentálja. De az mintha senkit sem érdekelne, hogy korrekt szándék esetében a nagy ötlet voltaképpen egy monstre közvélemény-kutatás, csak hogy annak szakmai szabályai, korlátai, garanciái nélkül?! Szólt már valaki érvekkérről, miért nem a járt utat választották?

Cím
Szimpatikus, empatikus,
nem patikus

Dátum
2005.04.16.

Dr. Kolláth György

Mindegy, csak beszéljenek róla, e placcon nincs ellenfél? A kezdeményezés így önálló életre kel, még mielőtt kifejtené az ötlet-gazda: mit és hogyan is akar(t) elérni ezzel? Az ördög a részletekben volna, ám egzakt részletek nincsenek. Hírmorzsák vannak: majd konzultálnak az adatvédelmi biztossal, aki valójában nem konzultáns, nem szaktanácsadó, hanem regisztrált vezető hatóság. Nem mondták még neki, hogy biztos ami biztos, jól zárja el az iratmegsemmisítőjét? Miután névvel, címmel, házszámmal kell a polgárnak bejelentkeznie, ám a tereken, a pártirodában és interneten (?), sőt mozgóurnába is lehet voksolni: vajon kik és minek az alapján veszik, majd számolják össze a szavazatokat? Lesz legalább egy kódsa közjegyző, aki meredtem néz egy laptopot, ezzel szavatolva a manipuláció kizárását? Általános, egyenlő, közvetlen és titkos lesz a szimpátia-szavazás? Ha nem, bárki joga ez: elmebetegé, börtönlakóé is, tetszés szerinti számba? Esetleg emelt díjas sms-ben is lehet voksolni? Becenév is bejöhethet? Kérdezték egyáltalán a delikvenseket /Mádl, Sólyom, Szili, Glatz és Gombár/, kívánnak-e egy adott tábor (mega)sztar-listáján szerepelni? Semmire nincs komoly válasz, de talán épp' ez a jó benne./

Megszólalnak a tudós politikai és más elemzők, rágják tovább a gittet. Kimutatják: ez aztán a nagy dobás, hogy átvette az ellenzék a kezdeményezést a mafla és megosztott túloldallal szemben. A kaszárnya lenyomta a kuplerájt. E ponton túl a dolog önértékké válhat: tekintélyes emberek a szakmájuk szabályai szerint méricskélnek azt, aminek lényege, hogy amorf, megfoghatatlan, egyfajta jogi határeset, politikai performance. Nesze semmi, fogd meg jól!? Garantálja bárki, hogy egy ellenőrzött kísérlet eredményeként „jobbrol” tényleg az kerül a köztársasági elnök-választás első vagy második körébe, aki a legtöbb szimpátia-voksot kapta? Zárt lista, nyitott lista: ma ezek annyit érnek, mint a bűvész hókuszpokusza a cilinder körül. A cél nem a népi döntés kikényszerítése, hanem a közbeszéd meghódítása. Eme nyerő zsetont nem nyújtó politikai kvíz-játékkal a fél ország a nyár elejéig lázban, netán sakkban tartható! Ügyes.

Az akció jóhiszeműen nézve kreatív taktikai húzás, mely kíváncsiságot mutat azok véleménye iránt, akik az államfő választásakor nem rúgnak labdába. Rosszhiszemű olvasatban ugyanez: olyan, mint az alkoholmentes pezsgő. Épp' a szubsztancia hiányzik belőle, azért működik, mert a hívő hinni akar. Végző soron, modellezve oktatni kéne és tanulni lehetne belőle!?

Jómagam két összefüggését emelném ki. Egyrészt, a bimbózó demokráciára gyakorolt hatását, másrészt a jogi kihívásait. Az alapüzenet ez: arra jók vagytok, hogy nekünk sügátok, de arra nem, hogy Ti döntsetek. Az ilyenfajta akció - a fundamentalista elkötelezettek felül - azokat veszi elsősorban célba, akik vevők az egyszerű igazságokra, akik a 10-12 éves gyerek szintjén táborba gyűjthetők és terelhetők, s akik hálások minden pici gesztusért, ami személy(ük)re szól. Nem igazán vevők viszont erre azok, akik elutasítják a demagógiát, akik nem hisznek a vezéreknek, s akik kevésbé feledékenyek az előző megvezettetésük miatt. A demokrácia paradoxonát az adja, hogy több az egyszerű szavazó, mint a nagydoktor, mindkettejük voksa ugyanannyit ér, elvileg a meccs a hiszékenyeknek áll, mégis a választópolgárok együttese rendre megvédi veszíteni valóját.

Másrészt, az alkotmány 28/C § (5) bekezdés d.) alpont szerint nem lehet országos népszavazást tartani az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi kérdésekről, mégpedig ekkor mind az ügydöntő, mind a véleménynyilvánító népi döntés kizárt. Erre jött a megkerülő csel, amely úgy tesz, mintha egészen mást akarna, mint amit csinál. Csakhogy, a valódi népszavazásnak alkotmányos grádicsai, fórumai és garanciái volnának, amelyek a szimpátia-vokssal, mint nem közjogi lépéssel lerázhatók. Ettől függetlenül majd állítható, hogy mégis csak X millió polgár adta tudtul akaratát. Ez, sajnálatosan tovább amortizálja a demokratikus intézmények hitelét. Devalválja az államfő súlyát, legitimitációját is, mert nem engedi meg, hogy a nép magának válasszon elnököt, ellenben egy pseudo-módszerrel kiszúrja azok szemét, akik még állást foglalnak. Közvetve lefokozza a népszavazás intézményét is, mivel semmi szükség az igazi, ütős népi döntésre, ha a nép ráugrik a jogkövetkezmények nélküli semmire is.

Dr. Kolláth György

Másik jogi kihívás: a kezdeményezés mutatja, milyen nagy szükség volna arra a törvényre, amely a politikai marketing céljait szolgáló akciók, főként a velük kapcsolatos adat-bázisok kereteit, normáit, kontroll-formáit, pénzügyi kérdéseit, jogérvényesítő fórumait és garanciáit biztosítaná. Tengernyi baj szakadhat a nyakunkba a választási kampányok során, ha erről nincs politikai, szakmai és erkölcsi bátorsága a megtépzott hitelű parlamentnek megállapodnia. Aprópó: parlament. Vizsgáljuk a T. Ház is, hogy szinkronba tud-e kerülni az államfő választás során a köznép várható, bemérhető ítéletével, avagy pártos elidegenedettsége és mélyrepülése folytatódik.

Együtt néztem a minap egy hazai bajnoki focimeccset egy nyugat-európai sportbarátommal, majd a szünetben Híradót adtak, s benne parlamenti kockák is előkerültek. Azt mondja az idegen: nálatok a futball és a párt-politika similis simile gaudet (hasonló a hasonlóknak örül)? Meglátjuk!?